

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO – 4101-001-04/2014

P/14/050

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/050 Nadzór nad funkcjonowaniem ferm zwierząt
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	Marek Gutraj, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89424 z dnia 11 lutego 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie (dalej „Powiatowa Stacja”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Danuta Winiarska, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie (dalej „Powiatowy Inspektor”). (dowód: akta kontroli str. 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości¹, realizację przez Powiatowego Inspektora zadań dotyczących ferm zwierząt w latach 2011-2013.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powiatowy Inspektor realizował działania zapobiegawcze i bieżące w dziedzinie nadzoru sanitarnego, odnoszące się do ferm zwierząt. Kontrole w fermach przeprowadzane były zgodnie z obowiązującymi wytycznymi, a ich wyniki udokumentowano we właściwej formie. Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości każdorazowo skutkowały właściwymi działaniami następczymi Powiatowego Inspektora.

Jedną z opinii w zakresie środowiskowych uwarunkowań dotyczących fermy zwierząt, Powiatowy Inspektor wydał po upływie ustawowego terminu. Powiatowa Stacja nie posiadała natomiast bieżących informacji o liczbie ferm funkcjonujących na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zadania państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w odniesieniu do funkcjonowania ferm zwierząt

Opis stanu faktycznego

Powiatowy Inspektor, w ramach realizacji w latach 2011-2013, zapobiegawczych działań nadzoru sanitarnego dotyczących ferm zwierząt, uczestniczył w dopuszczeniu do użytku jednego obiektu budowlanego (kurnika)². Z uwagi na brak wniosków, Powiatowy Inspektor nie podejmował w tym okresie innych działań³, określonych w przepisach art. 3 ustawy o PIS.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Działając na podstawie art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263 ze zm.), dalej „ustawa o PIS”; sprawa nr ON.NS-71/1-41/2011.

³ Powiatowy Inspektor, w latach 2011-2013, nie opiniował projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy; nie uzgadniał warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz dokumentacji projektowej budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych; nie uzgadniał dokumentacji projektowej pod względem, nie inicjował przedsięwzięć oraz prac badawczych w dziedzinie zapobiegania negatywnym wpływom czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi.

(dowód: akta kontroli str. 278-281)

Powiatowy Inspektor, w latach 2011-2013, przed wydaniem przez właściwy organ postanowienia o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia (fermy zwierząt) mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁴ (1 szt.) oraz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach⁵ (3 szt.), wydał 4 opinie w tych sprawach.

W jednym przypadku, pomimo wniosku właściwego organu, opinii nie wydano z uwagi na umorzenie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

(dowód: akta kontroli str. 252-277)

W Powiatowej Stacji opracowywano plany kontroli, które w latach 2011-2013, obejmowały m. in. kontrole w fermach świń, drobiu i zwierząt futerkowych, jako w zakładach pracy⁶. Powiatowy Inspektor wyjaśniła, iż dobór podmiotów do kontroli w latach 2011-2013, odbywał się w sposób losowy (na podstawie klasyfikacji PKD oraz po przeprowadzeniu analizy zakładów, które dawno kontrolowane nie były). W latach 2011-2013, wytyczne Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, nie wskazywały do kontroli ferm zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 49-60)

Według danych posiadanych przez Powiatowego Inspektora, na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowały:

- w roku 2011 – 2 wielkoprzemysłowe ферmy świń, 4 wielkoprzemysłowe ферmy drobiu oraz 5 ferm zwierząt futerkowych,
- w roku 2012 – 2 wielkoprzemysłowe ферmy świń, 4 wielkoprzemysłowe ферmy drobiu oraz 5 ferm zwierząt futerkowych,
- w roku 2013 – 2 wielkoprzemysłowe ферmy świń, 2 wielkoprzemysłowe ферmy drobiu oraz 6 ferm zwierząt futerkowych.

(dowód: akta kontroli str. 235-250)

W latach 2011-2013, skontrolowano 5 ferm (tj. 1 fermę świń, 1 fermę drobiu i 3 ферmy zwierząt futerkowych). Kontrole były przeprowadzane przez pracowników Sekcji Higieny Pracy i swym zakresem obejmowały: ocenę realizacji ogólnych wymogów sanitarnych oraz wymogów dot. stosowania substancji i mieszanin chemicznych. W przypadku ferm świń i drobiu – nieprawidłowości nie stwierdzono, a w przypadku ferm zwierząt futerkowych – stwierdzono uchybienia z zakresu higieny pracy. Wszystkie kontrole przeprowadzane były w składach jednoosobowych. Powiatowy Inspektor wyjaśniła, iż nie ma wytycznych, które narzucałyby przeprowadzenie kontroli w inny sposób, a braki kadrowe nie pozwalają na przeprowadzanie kontroli w większych zespołach.

(dowód: akta kontroli str. 61-234, 251)

W wyniku powyższych kontroli, w dwóch przypadkach, Powiatowy Inspektor wydał decyzje, w których nakazał usunięcie w ustalonych terminach stwierdzonych uchybień. W obu decyzjach zobligowano pracodawców do uaktualnienia ocen ryzyka zawodowego⁷, a w jednej z nich dodatkowo nakazano: zapoznać pracowników z istniejącymi zagrożeniami przy wykonywanych pracach, zaprowadzić rejestr chorób zawodowych oraz podejrzeń o takie choroby, a także przeszkolić

⁴ Opinia wydana przez Powiatowego Inspektora na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j. t. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.), dalej „ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku”.

⁵ Opinie wydane przez Powiatowego Inspektora na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

⁶ Fermy zwierząt były jednocześnie zakładami pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t. j. Dz. U. 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.).

⁷ Decyzje nr: ON.HP-437/01-67-1(1)/13 i ON.HP-437/01-68-1(1)/13.

pracowników w zakresie udzielania pierwszej pomocy⁸. Od decyzji tych nie wniesiono odwołań do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora w Poznaniu. Po upływie terminów, wyznaczonych pracodawcom na usunięcie uchybień, Powiatowy Inspektor przeprowadził ponowne kontrole, które potwierdziły prawidłowe wykonanie w/w decyzji.

W latach 2011-2013, w fermach nie przeprowadzano kontroli doraźnych.

(dowód: akta kontroli str. 165-166, 198-199, 251, 285-286)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Powiatowy Inspektor wydał, po upływie 30 dni⁹ od dnia otrzymania dokumentów od właściwego organu (Wójta Gminy Gniezno), postanowienie o odmowie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych¹⁰. O niezalutwieniu sprawy w terminie 30 dni nie zawiadomiono strony i organu wnioskującego, nie wskazano też przyczyn zwłoki i nowego terminu zalutwienia sprawy, co było niezgodne z art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹¹ (dalej „KPA”).

Powiatowy Inspektor wyjaśniła, iż przed wydaniem postanowienia w sprawie, wysyłano pismo do inwestora i urzędu gminy o uzupełnienie zapisów w raporcie. Pismo było wysyłane za dowodem doręczenia i w terminie zalutwienia sprawy stosownie do art. 35 KPA. W piśmie tym był zapis, że postanowienie Powiatowego Inspektora będzie wydane po otrzymaniu uzupełnionej dokumentacji.

NIK zwraca uwagę, iż wezwanie do uzupełnienia brakujących dokumentów zostało wysłane do strony (oraz do wiadomości Wójta), cztery dni po upływie 30-dniowego terminu, liczonego od wpływu dokumentów do Powiatowej Stacji. Jednocześnie, w związku z niewydaniem opinii i niezawiadomieniem strony oraz organu wnioskującego o niezalutwieniu sprawy w terminie 30 dni, doszło do sytuacji, w której Wójt oraz strona (inwestor) mieli prawo uznać, na podstawie zapisów art. 78 ust. 4 ustawy o UIŚ, iż Powiatowy Inspektor nie wnosi zastrzeżeń w przedmiotowej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 272-275, 229-231)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Powiatowy Inspektor nie posiadał w latach 2011-2013 aktualnych danych o liczbie ferm drobiu i zwierząt futerkowych funkcjonujących na terenie powiatu gnieźnieńskiego¹².

Powiatowy Inspektor wyjaśniła, iż w wykazie ferm drobiu i zwierząt futerkowych będącym w posiadaniu Powiatowej Stacji są te podmioty, które uprzednio dokonały stosownego zgłoszenia w terminie 30 dni od uzyskania statusu pracodawcy. Podała również, iż z dniem 17 stycznia 2013 r. obowiązek zawiadamiania państwowego inspektora sanitarnego o miejscu, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności został zniesiony.

NIK zwraca uwagę, że brak aktualnych danych o liczbie ferm zwierząt uniemożliwia sprawowanie nadzoru na warunkami higieny pracy panującymi w tych podmiotach.

(dowód: akta kontroli str. 235-247, 248-250, 287-290)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

⁸ Decyzja nr ON.HP-437/01-68-1(1)/13.

⁹ Termin 30-dniowy został określony w art. 77 ust. 6 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

¹⁰ Postanowienie nr ON.NS-72/2-14/2011 wydane na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 267.

¹² Wg. informacji przekazanych przez Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Gnieźnie, na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowało(y): w roku 2011 – 2 wielkoprzemysłowe ферmy świń, 5 wielkoprzemysłowych ferm drobiu oraz 17 ferm zwierząt futerkowych; w roku 2012 - 2 wielkoprzemysłowe ферmy świń, 5 wielkoprzemysłowych ferm drobiu oraz 17 ferm zwierząt futerkowych; w roku 2013 - 2 wielkoprzemysłowe ферmy świń, 5 wielkoprzemysłowych ferm drobiu oraz 17 ferm zwierząt futerkowych.

2. Skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania ferm zwierząt

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 do Powiatowej Stacji nie wpłynęły żadne skargi ani wnioski dotyczące funkcjonowania ferm zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 368-383)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od oceny działalności kontrolowanej jednostki w zakresie skarg i wniosków dotyczących funkcjonowania ferm zwierząt.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹³, wnosi o:

- 1) zwiększenie nadzoru nad terminowością wydawania opinii sanitarnych,
- 2) podjęcie działań zmierzających do uaktualnienia danych o liczbie ferm drobiu i zwierząt futerkowych funkcjonujących na terenie powiatu gnieźnieńskiego

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia **24** marca 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Marek Gutraj
Inspektor kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis

¹³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

